

Úvodní stránka>Vaše práva>Vaše práva v environmentální oblasti

Teisė kreiptis į teismus aplinkosaugos klausimais

Rakousko

Konstituciniai pagrindai

Teismai

#II

Galimybės susipažinti su bylomis

Visuomenės dalyvavimo teisės kreiptis į teismus

Access to Justice against Acts or Omissions

Kitų priemonių siekti teisingumo

Teisinė padėtis

Teisinis atstovavimas

Įrodymai

Laikinosios apsaugos priemonės

Dėl bylinėjimosi išlaidų

Finansinės paramos priemonės

Savalaikiškumas

Kiti klausimai

Yra užsienietis,

Tarpvalstybinės bylos

I. konstituciniams pagrindams,

Austrijos Federalinėje Konstitucijoje neįtvirtinta subjektyvi teisė į (švarią, sveiką, palankią ir t. t.) aplinką.

Austrija visapusiškai laikosi bendro tikslo saugoti aplinką. Šis įsipareigojimas nuo 1984 m. įtvirtintas Federaliniame konstituciniame įstatyme (vok. Bundes-Verfassungsgesetz, B-VG) dėl visapusiškos aplinkos apsaugos (vok. B-VG über den umfassenden Umweltschutz), tačiau jame nenumatyta viena pagrindinių teisių – teisė į aplinkos apsaugą. Federaliniame konstituciniame akte dėl nebranduolinės Austrijos (vok. B-VG über ein atomfreies Österreich) nurodytas draudimas Austrijoje gaminti branduolinę energiją. Federaliniame konstituciniame įstatyme paskirstomos federalinės valstybės, regionų ir apskričių valdžios institucijų kompetencijos sritys aplinkos apsaugos klausimais.

Pagal Austrijos Federalinį konstitucinį įstatymą (B-VG) aplinkos apsauga yra tarpsektorinis klausimas, paskirstytas tarp federalinės vyriausybės ir federalinių provincijų. Taigi, reglamentuojant aplinkos apsaugą, federaliniai teisės aktai (pvz., atliekų tvarkymo įstatymas, 2000 m. Pramonės kodeksas, 1994 m. Poveikio aplinkai vertinimo įstatymas, Vandentvarkos įstatymas, Miškininkystės įstatymas) galioja kartu su provincijų teisės aktais (pvz., įstatymais, susijusiais su gamtos apsauga ar statybos teise).

Europos žmogaus teisių konvencijoje (EŽTK), kuri Austrijoje turi konstitucinį statusą, deklaruojama teisė į sąžiningą teismo procesą visiems – tai susiję su pilietinės teisėmis bei pareigomis ir baudžiamaisiais procesais (EŽTK 6 straipsnis). Kiekvienas turi teisę kreiptis į teismus – šią teisę įtvirtina nepriklausomas ir nešališkas įstatymu įsteigtas teismas. Procesai turi būti vieši ir žodiniai. Be to, nuostatose įtvirtinama teisė į pagrįstą proceso trukmę. EŽTK 13 straipsnyje užtikrinama teisė į veiksmingą teisinę gynybą.

Austrijos piliečiams administraciniame ar teismo procese nėra įmanoma tiesiogiai remtis teise į aplinką. Tokia pagrindinė teisė neįtvirtinta nei Austrijos Konstitucijoje, nei Europos žmogaus teisių konvencijoje ar Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijoje.

Bylos šalys gali tiesiogiai remtis tarptautiniais susitarimais, jeigu jie turi konstitucinį ar įstatymo statusą ir jeigu jų turinys pakankamai aiškiai nustatytas (Federalinio konstitucinio įstatymo 18 straipsnis). Jeigu kompetentingos institucijos (Parlamentas, Federalinė Vyriausybė, Federalinis Prezidentas) nusprendžia priimti tarptautinį susitarimą atskirais įstatymais, administraciniais aktais ir kt., tuo tarptautiniu susitarimu tiesiogiai remtis negalima (Federalinio konstitucinio įstatymo 50 straipsnio 2 dalies 4 punktas).

Konvencijos dėl teisės gauti informaciją, visuomenės dalyvavimo priimančioms sprendimams ir teisės kreiptis į teismus aplinkosaugos klausimais (Orhuso konvencija) buvo ratifikuota nedeklaruojant, kad susitarimas atskirais įstatymais, administraciniais aktais ir kt. į Austrijos teisinę sistemą. Jeigu konvencijos nuostatų turinys buvo pakankamai aiškiai nustatytas, ja gali būti įmanoma remtis tiesiogiai.

II. Teismai

Austrija taiko vykdomosios ir teisminės valdžios atskyrimo principą. Taigi, yra skiriama:

a.) civilinės ir baudžiamosios teisminės institucijos ir

b.) administracinės teisminės institucijos.

Civilinės ir baudžiamąsias bylas sprendžia keturių tipų teismai (išvardyti nuo žemiausio iki aukščiausio teismo lygmens):

Apygardos teismai

Apygardos teismai

Veikiantys kaip pirmosios instancijos teismai svarbesnėse bylose,

Taip pat veikiantys kaip apeliaciniai teismai apygardos teismų atžvilgiu;

Keturi apeliaciniai teismai,

Oficialiai veikiantys kaip apeliaciniai teismai apygardos teismų atžvilgiu;

Aukščiausiasis civilinių ir baudžiamųjų bylų teismas.

Civiliniai ir baudžiamieji teismai neturi kompetencijos persvarstyti administracinių institucijų priimtų sprendimų ar nutarimų.

Iš esmės administracinėse bylose tokios teisminės sistemos nėra. Tik tam tikrus administracinių įstaigų priimtus sprendimus gali persvarstyti nepriklausomos administracinės kolegijos (vok. Unabhängige Verwaltungssenate, UVS), veikiančios federalinėse žemėse (vok. Länder). Jeigu išnaudojamos visos administracinės teisių gynimo priemonės, vienintelė galimybė kreiptis į teismą administracinėse bylose – paduoti specialųjį skundą paskutinės instancijos teismui (Administracinis teismas, vok. Verwaltungsgerichtshof). Konstitucinis teismas (vok. Verfassungsgerichtshof) yra kompetentingas atlikti

administracinių sprendimų ar nutarimų, administracinių aktų teisėtumo ir įstatymų atitikties Konstitucijai teisminę kontrolę. Pvz., Konstitucinis Teismas kompetentingas nagrinėti valstybės valdžios institucijų daromų pagrindinių teisių pažeidimų bylas.

Aplinkos klausimus sprendžia bendrieji administraciniai subjektai (pvz., federaliniai ministrai, regionų gubernatoriai), šiems klausimams spręsti įsteigtos ir specialios administracinės institucijos. Minėtosios nepriklausomos administracinės kolegijos veikia kaip persvarstymo įstaigos tam tikrose federalinėse ar regioninėse aplinkos bylose, o skiriant nuobaudas už aplinkos apsaugos pažeidimus jos veikia kaip apeliacinės įstaigos. Į atskirą aplinkos apsaugos instituciją galima kreiptis tik poveikio aplinkai vertinimo atveju – šiuo klausimu apeliacinės institucijos funkciją atlieka nepriklausoma aplinkos kolegija (vok. Unabhangiger Umweltsenat, US).

Apskritai Austrijoje neįmanoma ieškoti palankesnio teisinio reglamentavimo (kai bylos šalis pasirenka procesui kompetentingą teismą) – bylą reikia iškelti kompetentingame (t. y. administraciniame arba bendrosios kompetencijos) teisme tinkamu lygmeniu ir tinkamoje vietoje (mieste). Bet kuriuo atveju tam tikruose civiliniuose procesuose yra galimybė bylos šalims tarpusavyje nuspręsti, koks teismas turi jurisdikciją, jeigu keliamas ieškinyms. Apeliacinis skundas apibūdinamas kaip oficialus valdžios, dažniausiai teismų, sprendimų (pvz., nutarčių) apskundimas. Paprastu apeliaciniu skundu apskundžiami teismo sprendimai, kurie dar nėra teisiškai privalomi (t. y. dar nesibaigė apeliacinio skundo padavimo terminas). Austrijos teisinėje sistemoje esama įvairių rūšių paprastų apeliacinių skundų, pvz.:

Berufung

Rekurs ir

Peržiūra.

Specialiosiomis teisių gynimo priemonėmis siekiama užginčyti teisiškai privalomus sprendimus. Teisės aktuose nustatyta, kokiomis specialiomis sąlygomis tokia specialioji teisių gynimo priemonė gali būti taikoma.

Administracinis teismas gali atmesti apeliacinį skundą kaip nepagrįstą, panaikinti sprendimą ir grąžinti bylą iš naujo nagrinėti žemesnei instancijai arba atlikti turinio peržiūrą (SEC. 42 1 punktas. Administracinio Teismo įstatymo, vok. Verwaltungsgerichtshofgesetz, VwGG). Tai gali būti daroma, jeigu byla parengta sprendimui priimti ir jeigu, atsižvelgiant į paprastumo, tinkamumo tikslui ir išlaidų taupymo tikslus (Administracinio Teismo įstatymo 42 straipsnio 3a dalis), yra geriau, kad sprendimą priimtų Administracinis Teismas. Tais atvejais, kai byla grąžinama iš naujo svarstyti žemesnei instancijai, administracinei institucijai privaloma laikytis Administracinio Teismo nuomonės.

Iš esmės daugumai aplinkos bylų taikomas administracinis procesas, tačiau tam tikri aplinkos klausimai sprendžiami pagal baudžiamąjį ir civilinį procesą. Baudžiamajame procese kiekvienas asmuo turi teisę prokurorui pranešti apie nusikalstamus veiksmus (pvz., tam tikrų valdžios institucijų piktnaudžiavimą įgaliojimais). Jie gali dalyvauti ir liudyti procese, tačiau neturi teisės spręsti, ar byla bus nagrinėjama teisme. Ginčyti teismo sprendimus gali tik prokuroras ir kaltinamasis.

Austrijos civilinėje teisėje nustatytos tik kelios nuostatos aplinkosaugos klausimais. Imisijos kontrolė, Sec. 364 ir 364a Austrijos civilinio kodekso (Allgemeines Burgerliches Gesetzbuch, toliau – ABGB). Teisė pareikšti ieškinį suteikta kaimynams – taip apibrėžiami visi asmenys, gyvenantys teritorijoje, kuriai daromas žalingas poveikis arba kuriai poveikį daro koks objektas. Kaimynai turi teisę prašyti priimti nuolatinę apsaugos priemonę ir teisę į kompensaciją. Jeigu įrenginys eksploatuojamas turint administracinį leidimą, kaimynas turi prisitaikyti prie įrenginio daromo poveikio (vis dėlto jis turi teisę į kompensaciją). Papildomus apribojimus galima nustatyti tik tuo atveju, jeigu dėl įrenginio, kuriam išduotas leidimas, eksploatavimo sukeliama imisijų atsiranda rizika kaimynų gyvybei ar sveikatai.

Iš esmės teisė kreiptis į teismą turi būti užtikrinama kiekvienam asmeniui, kurio subjektyviosios teisės pažeistos valstybės veiksmais. Subjektyvioji teisė garantuojama tomis normomis, kurios parengtos siekiant, be kitų subjektų, tenkinti ir pavienių asmenų interesus ir juos ginti. Šiomis aplinkybėmis ypatingas vaidmuo skiriamas pagrindinėms teisėms, kurių vienintelis tikslas – saugoti asmenų interesus nuo valstybės veiksmų.

Remiantis minėtosiomis taisyklėmis, administraciniuose procesuose asmuo turi teisę pareikšti ieškinį aplinkos klausimais tik tuo atveju, jei jis yra tiesiogiai suinteresuotas – turi būti pažeista „subjektyvioji teisė“ ir konkrečiai bylos šaliai įstatymu turi būti suteiktos teisės, kad kas nors galėtų pradėti administracinį procesą ar jame dalyvauti.

Iš esmės teismams privalomas proceso šalių pateiktų prašymų turinys, t. y. teismai savo iniciatyva veiksmų nesiima.

III. Galimybės susipažinti su bylomis

Informaciją apie aplinką turi teikti administracinės įstaigos ir kitos institucijos, turinčios pareigų aplinkos srityje. Jeigu šios įstaigos atsisako pateikti informaciją apie aplinką arba ją pateikia klaidingai arba netinkamai, informacijos prašytojas arba asmuo, tiesiogiai paveiktas atsisakymas suteikti informaciją arba klaidinga informacija, gali reikalauti priimti oficialų neigiamą sprendimą (SEC. 8 m. Informacijos apie aplinką įstatymo, vok. Umweltinformationsgesetz, UIG). Tada prašytojas turi teisę oficialiai priimtus neigiamus sprendimus apeliacine tvarka apskųsti nepriklausomai administracinei kolegijai. Paskui prašytojas gali teikti skundus (informacinis skundas, vok. Bescheidbeschwerde) Konstituciniam arba Administraciniam Teismui.

Atsisakymas suteikti informaciją arba netinkamas prašymo patenkinimas turi būti pagrįstas informacija (SEC. 5 UIG), o informacijos prašantis asmuo turi būti informuojamas apie galimas teisių gynimo priemones, nustatytas. 8 m. Informacijos apie aplinką įstatymo (UIG).

Informacijos apie aplinką prašymams taikytinos procesinės taisyklės iš esmės nustatytos pačiame Informacijos apie aplinką įstatyme (UIG). Visiems šiame įstatyme neišspręstiems klausimams turi būti taikomos Bendrojo administracinio proceso įstatymo (vok. Allgemeines Verwaltungsverfahrensgesetz, AVG) nuostatos.

Kad būtų priimtas oficialus sprendimas, Bendrasis administracinio proceso įstatymas turi būti taikomas subsidiariai, jeigu sektorių nuostatos šiuo klausimu nenumatyta specialių procesinių taisyklių (SEC. 8/2 UIG).

Pagal Bendrąjį administracinio proceso įstatymą oficialūs reikalavimai apeliaciniam skundui pateikti yra šie:
rašytinė forma;

parašytas vokiečių kalba;

dvejų savaičių terminas po oficialaus neigiamo sprendimo įteikimo;

Apeliacinis skundas turi būti paduotas administracinei įstaigai, priėmusiai neigiamą sprendimą.

Administraciniame procese teisinis konsultavimas nėra privalomas. Tačiau apeliacinius skundus Administraciniam Teismui arba Konstituciniam Teismui turi paduoti įgaliotasis advokatas (tai reiškia privalomą teisinį konsultavimą) (. 24 2 punktas. Administracinio Teismo įstatymo ir SEC. 17 2 punktas. Konstitucinio Teismo įstatymo VfGG).

Kilus ginčui dėl informacijos, kurios atskleidimas yra ginčijamas, teismams leidžiama su tokia informacija susipažinti. Teismas savo sprendimą grindžia ginčijama informacija ir jame aptaria ieškovo argumentus ir priešingus institucijos argumentus.

Jeigu nepriklausoma administracinė kolegija nustato, kad apeliacinis skundas yra pagrįstas, sprendimas, kuriuo atsisakoma leisti susipažinti su informacija, panaikinamas. Institucija privalo laikytis Teismo sprendimo ir išaiškinimų ir turi pareigą atskleisti informaciją.

Informacijos apie aplinką sistema reglamentuojama pagal viešosios teisės (vok. offentliches Recht) sudaro vienas Federalinis informacijos apie aplinką įstatymo (Bundes-Umweltinformationsgesetz, UIG) ir devyni regioniniai informacijos apie aplinką (Landes-Umweltinformationsgesetze, L-UIGs), taikomą prašymams suteikti informaciją apie aplinką teisėkūros kompetencija iš devynių Austrijos provincijų (t. y. gamtos apsauga).

IV. Visuomenės dalyvavimo teisės kreiptis į teismus

Būtina atkreipti dėmesį į tai, kad Austrijoje nėra nė vieno aplinkos teisės srityje galiojančio teisės akto, taip pat nėra atskiros kompetentingos institucijos, kuriai patikėta nagrinėti aplinkos teisės bylas. Austrijos nuostatas, susijusias su aplinkos apsauga, galima rasti keletą teisės aktų dėl civilinės teisės (visų pirma vadinamosios aplinkos privatinės teisės), baudžiamosios teisės ir – dažniausiai – administracinės teisės (pvz., Vandentvarkos įstatymą – Wasserrechtsgesetz, WRG, Atliekų tvarkymo įstatyme – _awg Respublikoje, prekybos ir pramonės įstatyme, Gewerbeordnung, GewO ir t. t.). Daugiausia Austrijoje galiojančių nuostatų, susijusių su aplinkos apsauga, galima rasti administracinės teisės srityje. Austrijos administracinė teisė sudaro viešosios teisės (vok. Öffentliches Recht) dalį, kurioje reglamentuojami fizinių (juridinių) asmenų (piliečių, bendrovių) ir valstybės santykiai. Būtina pabrėžti, kad Austrijos Respublika yra federalinė valstybė. Tai reiškia, kad įgaliojimai leisti teisės aktus ir vykdyti įstatymus paskirstomi federalinei vyriausybei ir devynioms federalinėms provincijoms (vok. Länder) atsižvelgiant į joms priskirtą atitinkamą kompetenciją. Austrijos Federaliniame konstituciniame įstatyme (B-VG) įtvirtinta kompetencija leisti teisės aktus ir juos vykdyti, viena vertus, naudojasi federalinė vyriausybė ir, kita vertus, federalinės provincijos. Išskyrus atvejus, kai sektorių veiklą reglamentuojančiuose įstatymuose nustatytos specialios administracinio proceso nuostatos, įgyvendinant šiuos įstatymus taikomas Bendrojo administracinio proceso įstatymas (vok. Allgemeines Verwaltungsverfahrensgesetz, AVG).

Civilinės ir administracinės teisės procesai nėra vienodi. Abi šios sistemos veikia nepriklausomai viena nuo kitos. Tačiau jose galiojančios teisių gynimo priemonės papildo viena kitą. Kalbant apie aplinkos privatinę teisę, pažymėtina, kad Austrijos Civiliniame kodekse (ABGB) įtvirtintas bendrųjų ir specialiųjų taisyklių rinkinys. Paprastai kiekvienas asmuo, kuriam kyla taršos pavojus arba kuris baiminasi tokio pavojaus, turi teisę iškelti bylą teršėjui ir siekti, kad pavojinga veikla būtų uždrausta. Visų pirma Austrijos Civilinio kodekso (ABGB) 364 ir kituose straipsniuose nustatyta, kad kaimynai gali pareikšti ieškinį siekdami apsiginti nuo nepriimtinių greta esančio turto skleidžiamų imisijų. Be to, kaimynai turi teisę uždrausti tam tikrą lygį viršijančias imisijas. Šiomis aplinkybėmis tiesioginės arba netiesioginės imisijos, kurių poveikis perduodamas įvairiam turtui (pvz., nuotekos, kvapas, triukšmas, šviesa ir radiacija), laikomos kenkiančiomis aplinkai.

Be bendrosios Civiliniame kodekse numatytos kaimynų teisių koncepcijos ir galimybės pareikšti ieškinį šio pagrindu, kaimynai ir jiems kaip šalims suteikiamos procesinės teisės dažnai aiškiai nurodomos atskiruose administraciniuose aplinkos įstatymuose (pvz., Poveikio aplinkai vertinimo įstatyme, Vandentvarkos įstatyme, Pramonės kodekse).

Teismai tiesiogiai negali priimti administracinių sprendimų pirmąja instancija. Vis dėlto kai kuriais atvejais įstatymuose numatyta galimybė nepriklausomoms administracinėms kolegijoms (vok. Unabhangige Verwaltungssenate) paduoti apeliacinį skundą antrąja instancija.

Prieš paduodamos skundą, kuriuo sprendimai ginčijami Administraciniame Teisme arba Konstituciniame Teisme (išimtinės teisių gynimo priemonės), šalys turi išnaudoti visas administracines teisių gynimo priemones.

Administracinis teismas yra ne tik cassational teismas turi teisę peržiūrėti materialinį ir procesinį teisėtumą administracinius sprendimus ir taiko atitinkamus atvejus ir į šį sprendimą priėmusi institucija gali pradėti procedūrą iš naujo ir priimti tinkamą sprendimą, tačiau jis administracinis teismas taip pat yra kompetentingas priimti sprendimą šiose bylose iš esmės (SEC. 42 1 punktą ir Administracinio Teismo įstatymo 3a).

Svarbus teisinis dokumentas, kuriame aptariama įvairi veikla aplinkos srityje, yra poveikio aplinkai vertinimo įstatymas – PAV įstatymas (vok.

Umweltvertraglichkeitsprufungsgesetz, UVP-G 2000). Šiame įstatyme nustatytos atskiros procesinės taisyklės, susijusios su privačių ir valstybinių projektų, dėl kurių turi būti atliekamas specialus poveikio aplinkai vertinimas (PAV), padariniais aplinkai.

Visos PAV procese dalyvaujančios šalys turi teisę apskųsti galutinį PAV sprendimą. PAV procese gali dalyvauti ne tik projekto pareiškėjas, bet ir toliau nurodyti subjektai (PAV įstatymo 19 straipsnis):

Kaimynai;

Aplinkos ombudsmenas;

Bendradarbiaujančios institucijos;

Piliečių grupės;

Aplinkos organizacijos

Vandentvarkos planavimo įstaiga;

Susijusiose administracinėse nuostatose nurodytos šalys.

Galutinius PAV leidimus gali peržiūrėti nepriklausoma aplinkos kolegija (vok. Unabhangiger Umweltsenat) antruoju etapu (SEC. 40 PAV įstatymas), kuris turi kompetenciją peržiūrėti kiekvieną pirmąja instancija priimto sprendimo aspektą, o kasacinė instancija sprendimą gali peržiūrėti konstitucinis teismas arba administracinis teismas. Federalinio transporto, inovacijų ir technologijų ministro išduotus PAV leidimus gali peržiūrėti tik Konstitucinis teismas arba administracinis teismas. Apeliaciniai skundai dėl PAV sprendimų turi būti paduodami per keturių savaičių terminą. Nepriklausomos aplinkos kolegijos sprendimas gali būti tiek taisomojo, tiek kasacinio pobūdžio. Apeliacinis skundas turi stabdomąjį poveikį (SEC. 64 Bendrojo administracinio proceso įstatymas). Įrodymus renka pati kolegija (tiesioginio įrodymų rinkimo principas), todėl byla gali būti nagrinėjama žodžiu tuo atveju, kai nepriklausoma aplinkos kolegija mano, kad tai yra būtina, arba to prašo procese dalyvaujanti šalis. Paprastai rengiamas viešas žodinis bylos nagrinėjimas.

2012 m. buvo padaryti vėliausi PAV įstatymo pakeitimai, pagal kuriuos aplinkos organizacijoms suteiktos papildomos teisių gynimo priemonės; dabar šios organizacijos turi teisę pateikti prašymą peržiūrėti tikrinimo sprendimus, susijusius su tuo, ar dėl tam tikro projekto būtina atlikti PAV.

Kalbant apie federalinio transporto, inovacijų ir technologijų ministro priimtus tikrinimo sprendimus dėl federalinių kelių ir greitųjų geležinkelių linijų, pažymėtina, kad nepriklausoma aplinkos kolegija neveikia kaip apeliacinė įstaiga. Skundą dėl šių sprendimų projekto pareiškėjas, bendradarbiaujanti institucija, aplinkos ombudsmenas ir projekto įgyvendinimo vietos savivaldybė gali paduoti Administraciniam Teismui.

Rašytinį skundą Administraciniam Teismui per šešias savaites nuo galutinio sprendimo priėmimo dienos turi paduoti advokatas. Šis skundas neturi stabdomojo poveikio, tačiau teismas gali jį nustatyti, jei tai neprieštarauja kokiems nors viešiesiems interesams ir yra būtina, siekiant užkirsti kelią tam, kad ieškovas neatsidurtų ypač nepalankioje padėtyje. Sprendimą administracinis teismas gali priimti kasacinį arba sprendimą dėl bylos esmės (SEC. 42 1 punktą ir Administracinio Teismo įstatymo 3a).

Paprastai Austrijos aplinkos bylose taikomos laikinosios apsaugos priemonės, tą patį galima pasakyti apie PAV procesą. Dėl vykstančio leidimo išdavimo arba apeliacinio proceso sustabdomas tolesnis projekto įgyvendinimas.

Išimties taikomos PAV bylose dėl nacionalinių kelių, geležinkelių ir greitųjų traukinių linijų – federalinis transporto, inovacijų ir technologijų ministras turi kompetenciją Pirmosios instancijos administracinis teismas yra apeliacinė įstaiga, todėl administraciniame teisme, suteikiamas sustabdyimas. Projektas gali būti pradėtas procesas dėl administraciniame teismui. Ši taisyklė netaikoma, jeigu Administracinis Teismas aiškiai nurodo, kad apeliaciniame procese apeliacinis skundas turi stabdomąjį poveikį.

Kalbant apie pramoninę veiklą, pažymėtina, kad integruotos taršos prevencijos ir kontrolės (angl. IPPC) srityje IPPC procesą gali sudaryti dvi skirtingos apeliacinio skundo nagrinėjimo stadijos:

Jeigu IPPC įrenginys atitinka eksploataavimo PAV vertinimą sąlygas, apeliacinį skundą antrąja instancija gali paduoti nepriklausomai aplinkos kolegijai;

Galutinius IPPC leidimus (kuriems netaikomi PAV leidimai) gali peržiūrėti atitinkama nepriklausoma administracinė kolegija, kurios organizacinė struktūra yra panaši į nepriklausomą aplinkos kolegiją;

Be to, pasinaudojant išimtinėmis teisių gynimo priemonėmis, galima kreiptis į Administracinę Teismą arba Konstitucinį Teismą.

Iš esmės su IPPC leidimais turi būti leidžiama susipažinti visuomenei, kuriai, prieš administracinei institucijai išduodant pramoninį leidimą, turi būti suteikiama galimybė pareikšti savo nuomonę.

Tam tikros geros reputacijos nacionalinės arba tarptautinės organizacijos turi teisę pareikšti ieškinį IPPC licencijų išdavimo procese (. 356b prekybos ir pramonės kodekso, vok. Gewerbeordnung)

Nepriklausoma administracinė kolegija ir nepriklausoma aplinkos kolegija turi teisę peržiūrėti IPPC sprendimų teisėtumą procesinės ir materialinės teisės požiūriu ir patikrinti materialines ir technines išvadas ir skaičiavimus, taip pat IPPC dokumentaciją.

Teisė pareikšti ieškinį dėl IPPC sprendimų:

Siekiant apsaugoti šalių teises IPPC procese ir tolesniame apeliaciniame procese, šalia planuojamų įrenginių gyvenantys kaimynai iš esmės prieštaravimus dėl projekto turi pareikšti ne vėliau kaip iki žodinio bylos nagrinėjimo pradžios, priešingu atveju jie neteks savo teisių. Jų pareiškimai prieštaravimai turi būti susiję su jų subjektinės teisės pažeidimu.

Pirmiau minėtoms aplinkos organizacijoms suteikiamos šalių teisės išnyksta, jeigu jos per šešias savaites nuo IPPC paraiškos paskelbimo dienos nepareiškia rašytinių prieštaravimų.

Paprastai pradėjus apeliacinį procesą sustabdoma projekto, kuriam leidimas išduotas pirmąja instancija, įgyvendinimo pradžia (apeliacinio skundo stabdomasis poveikis).

Tačiau vykstant IPPC leidimo išdavimo procesui administracinė įstaiga tam tikromis aplinkybėmis (jeigu preliminarini procedūra truks ilgai ir ją numatoma išduoti leidimą) turi teisę priimti tokią licenciją, prieš įsigaliojant galutiniam leidimui (SEC. Prekybos ir pramonės kodekso) 354. Apeliaciniame procese šio išankstinio leidimo galiojimas pasibaigia priėmus apeliacinį sprendimą.

Administraciniam Teismui panaikinus IPPC leidimą, IPPC įrenginys vis tiek gali būti eksploatuojamas ne ilgiau kaip vienus metus nuo administracinio teismo sprendimo priėmimo dienos (Prekybos ir pramonės kodekso 359c). Ši taisyklė nėra taikoma, jeigu Administracinis Teismas apeliaciniame procese nustato, kad apeliacinis skundas turi stabdomąjį poveikį.

V. Access to Justice against Acts or Omissions

Austrijoje bendroji civilinės atsakomybės už aplinką sistema iki šiol nėra nustatyta. Be to, kas jau nurodyta, reikia paminėti:

A neighbourly imisijos kontrolė ir atsakomybė (. Civilinio kodekso 364 ir 364a), kuri įgyvendinama civiliniuose teismuose, taip pat

b) 1293 (civilinės kalte grindžiama atsakomybė), kuri Civilinio kodekso civiliniuose teismuose,

c) specialios aplinkos įstatymų s (pvz., Vandentvarkos įstatymą, Miškininkystės įstatymą), kurių nuostatų įgyvendinimas užtikrinamas civiliniuose teismuose.

Dėl a)

Pagal civilinės atsakomybės taisykles kaltas teršėjas atsako už žalos atlyginimą. Veiksmai arba neveikimas turi būti neteisėti ir dėl tokių veiksmų arba neveikimo turėjo atsirasti žala. Tokiame procese pareiškime ieškinyje galima reikalauti tiek atkurti buvusią gamtinę padėtį, tiek kompensuoti padarytą žalą, jeigu tokios padėties atkurti neįmanoma.

Dėl b punkto.

Atsakomybės už imisijos kontrolę šalies kalti veiksmai nėra būtini. Kaimynas turi teisę reikalauti taikyti nuolatinę apsaugos priemonę ir sumokėti kompensaciją. Austrijos civilinio kodekso 364a, pagal kurią netaikoma jokia laikinoji apsaugos priemonė, jeigu trikdžius kelia įrenginys, kuriam leidimą išdavė administracinė institucija. Tokiu atveju kaimynas turi prisitaikyti prie įrenginio daromo poveikio (vis dėlto jis turi teisę į kompensaciją).

Dėl c punkto.

Aplinkos įstatymuose įtvirtintos atsakomybės reglamentuojančios taisyklės yra specialiosios nuostatos, todėl joms suteikiama pirmenybė atsižvelgiant į civilinės atsakomybės režimą. Tai reiškia absoliučią atsakomybę nepaisant kaltės, o įrodinėjimo našta procese perkeliama ieškovo naudai.

Pagal valdžios įstaigų atsakomybę reglamentuojančias Austrijos nuostatas ieškiniai valstybės įstaigoms dėl neteisėtų ir kaltų jų veiksmų vykdamas pareigas gali būti paduodami kompetentingam regiono teismui (Valdžios įstaigų atsakomybės įstatymas). Kalbant apie aplinkosaugos klausimus, šiuo atveju galima paminėti, pvz., tyčinio neteisingos informacijos apie aplinką teikimo atvejį.

Nukentėjusioji šalis gali reikalauti atlyginti dėl sukeltos žalos patirtus nuostolius (SEC. 1 – AHG).

Be to, jeigu valstybė tinkamai neįgyvendina ES įstatymų, kompetentingame regiono teisme galima pareikšti ieškinį dėl valstybės atsakomybės. Jeigu Austrijos teisės aktų leidėjas yra atsakingas už sukeltą žalą (pvz., per vėlavimą įgyvendinti ES įstatymą), skundą reikia paduoti Konstituciniam Teismui.

Viešojoje teisėje reglamentuojamą atsakomybę už aplinką sudaro vienas Federalinis atsakomybės už aplinką įstatymas (B-UHG) ir devyni regioniniai atsakomybės už aplinką įstatymai (L-UHG).

Pagal Austrijos atsakomybės už aplinką įstatymus vietos mastu atsakinga administracinė apygardos institucija (vok. Bezirksverwaltungsbehörde) turi kompetenciją spręsti su atsakomybe už aplinką susijusius klausimus.

Skundą dėl aplinkos (. Atsakomybės už aplinką įstatymo 11, vok. Bundes-Umwelthaftungsgesetz, B-UHG) gali paduoti fiziniai ar juridiniai asmenys, kurių teisės galėjo būti pažeistos dėl aplinkai padarytos žalos, arba aplinkos organizacijos ir aplinkos ombudsmenas. Šie asmenys kompetentingai apygardos institucijai gali tiesiogiai pateikti rašytinį prašymą dėl atkūrimo priemonių. Skundo pateikėjas gali įrodyti savo teiginius pateikdamas atitinkamą informaciją arba įrodymus (Atsakomybės už aplinką įstatymo Sec.11/3).

Pateikiant skundą dėl aplinkos arba pateikdami pareiškimą, per dvi savaites nuo pranešimo apie institucijos žalos aplinkai nurodytų asmenų SEC. 11 (1) Federalinis atsakomybės už aplinką įstatymas, be veiklos vykdytojas, turi teisę pareikšti ieškinį administraciniame teisių gynimo procese.

Administracinės apygardos institucijos priimtus sprendimus dėl pagal Atsakomybės už aplinką įstatymą pateiktos paraiškos šalys gali ginčyti atitinkamoje vietos nepriklausomoje administracinėje kolegijoje, pvz., gali būti ginčijami sprendimai, kuriais administracinė apygardos institucija panaikino teisę paduoti skundą dėl aplinkos.

Nepriklausoma administracinė kolegija turi teisę peržiūrėti sprendimų dėl atsakomybės už aplinką teisėtumą procesinės ir materialinės teisės požiūriu. Jeigu ši institucija priima taisomuosius sprendimus, ji gali ne tik rinkti įrodymus, bet ir tikrinti materialines, technines ir kitokias išvadas.

Į Administracinį Teismą ir Konstitucinį Teismą galima kreiptis tuo atveju, jeigu nepriklausomos administracinės kolegijos sprendimu buvo pažeistos apelianto subjektinės teisės. Federalinė žemės ūkio, miškininkystės, aplinkos ir vandentvarkos ministerija turi teisę paduoti oficialų skundą Administraciniam teismui, atsižvelgiant į tai, kiek jis yra susijęs su procesinių išlaidų atlyginimu.

Aplinkos ombudsmenas ir aplinkos organizacijos neturi teisės kreiptis į Administracinį Teismą atsakomybės už aplinką klausimais.

Procesas siekiant įgyvendinti atsakomybę aplinkosaugos srityje:

Asmuo turi būti administracinėje apygardos institucijoje vykstančio proceso šalis (t. y. jo subjektinėms teisėms turėjo būti daromas poveikis);

Rašytinis apeliacinis skundas Administracinei peržiūros kolegijai turi būti paduodamas kaip pirmosios instancijos institucijai;

Apeliacinis skundas turi būti paduodamas per dvi savaites nuo tos dienos, kai sprendimas buvo priimtas pirmąja instancija;

Turi būti paaiškinamos apeliacinio skundo priežastys ir aiškiai nurodomi reikalaujami veiksmai; Be to, būtina nurodyti sprendimą, dėl kurio paduodamas apeliacinis skundas;

Į Administracinį Teismą galima kreiptis pasinaudojant išimtinėmis teisių gynimo priemonėmis; Skundas turi būti paduodamas per šešias savaites nuo sprendimo priėmimo paskutiniąja instancija dienos. Skundą turi paduoti įgaliotasis advokatas. Skundas turi būti paduodamas per šešias savaites nuo sprendimo priėmimo paskutinės instancijos Skundą turi paduoti įgaliotasis advokatas

VI. Kitų priemonių siekti teisingumo

Kitos priemonės:

Bendrosios kompetencijos ombudsmenų užduotis – kontroliuoti administracinių įstaigų veiksmus.

Ombudsmanas gali veikti savo iniciatyva arba atsižvelgdamas į kurio nors nuo netinkamo administravimo nukentėjusio asmens prašymą.

Bendrosios kompetencijos ombudsmanas gali teikti administracinei įstaigai rekomendacijas.

Bendrosios kompetencijos ombudsmanas teikia metinę savo veiklos ataskaitą parlamentui.

Bendrosios kompetencijos ombudsmanas turi teisę ginčyti administracines taisykles ir paduoti Konstituciniam Teismui skundą (Konstitucinio įstatymo 139 ir 148e straipsniai).

Aplinkos ombudsmanas neturi teisės pareikšti ieškinio administraciniame procese, kuriame sprendžiami aplinkosaugos klausimai; jis visų pirma veikia procesuose, susijusiuose su aplinkos išsaugojimu. Be to, aplinkos ombudsmanas turi šalims suteikiamas teises PAV ar atliekų tvarkymo procesuose.

Aplinkos ombudsmeno užduotis – reikalauti laikytis objektyvių aplinkos teisės nuostatų. Jis yra formali (oficiali) proceso šalis (vok. Formalpartei).

Pirmiau minėtame aplinkos procese dalyvaudamas šalies teisėmis, ombudsmanas turi kompetenciją ginčyti šiuos administracinius sprendimus.

Iš esmės jis neturi teisės paduoti skundų administraciniams teismams, nes jų statusas nėra pagrįstas subjekto teise. Kai kuriose bylose jam pagal įstatymą nustatyta teisė paduoti skundą (pvz., PAV, atliekų tvarkymo procesas).

Jis neturi teisės kreiptis į administracinį teismą, kuriame vyksta atsakomybės už aplinką procesas.

Kadangi aplinkos ombudsmanas turi formalios šalies statusą, jis neturi kompetencijos paduoti skundų Konstituciniam Teismui.

Prokuroras vykdo baudžiamąjį persekiojimą baudžiamosiose bylose. Šiose bylose jis vadovauja tyrimui. Prokuroras privalo laikytis jo veiklą prižiūrinčios administracinės įstaigos nurodymų. Šie įgaliojimai baudžiamosiose bylose aplinkosaugos klausimais yra vienodi.

Nei Austrijos Baudžiamajame kodekse, nei Administracinių nuobaudų kodekse (vok. Verwaltungsstrafgesetz) nenumatyta galimybė aplinkosaugos klausimais vykdyti baudžiamąjį persekiojimą privataus kaltinimo tvarka. Vis dėlto kiekvienas asmuo, turintis įtarimų, kad buvo padaryta nusikalstama veika, turi teisę apie tai pranešti atitinkamoms teisėsaugos institucijoms.

Administracinėms įstaigoms vadovauja ir jų veiklą prižiūri aukščiausiosios administracinės institucijos, kurių nurodymų šios įstaigos privalo laikytis.

Administracinis Teismas vykdo aukščiausio lygio teisminę kontrolę. Tam tikrais atvejais kompetentingas federalinis ministras turi teisę Administraciniam Teismui paduoti skundą (vok. Amtsbeschwerde) dėl tariamai neteisėto administracinio sprendimo. Šiuo atveju galima susisiekti su ombudsmenu, kuris turi kompetenciją imtis veiksmų dėl netinkamų administracinių veiksmų arba neveikimo.

Be to, galioja oficiali valstybinė atsakomybės sistema (s.o. V/2), susijusi su ieškiniais valstybės įstaigoms dėl jų įstaigų neteisėtų ir kaltų veiksmų.

Korupcijos bylose prokuroras turi kompetenciją tirti valstybės pareigūnų korupcijos atvejus.

VII. Teisinė padėtis

Teisinė padėtis	Administracinė procedūra	Teismo procesas
Asmenys	Turi įrodyti, kad turi įstatyme nustatytą teisėtą interesą. Jei laiku nesiima veiksmų, grupė netenka šaliai suteikiamų teisių.	Turi įrodyti, kad jie turi įstatyme nustatytą teisėtą interesą. Nėra teisių, jeigu jų kaip šalių teisės panaikinamos administraciniame procese (pirmąja instancija). Skundas administraciniam teismui ir konstituciniam teismui.
NVO	NVO turi teisę pareikšti ieškinį, jei atitinka tam tikras sąlygas, Jei akreditacijos pagal įstatymą. Akreditacija (pvz., PAV bylose). Turi įrodyti, kad gina viešąjį interesą. Jei laiku nesiima veiksmų, grupė netenka šaliai suteikiamų teisių.	Teisė pareikšti ieškinį atstovaujant viešajam interesui. Teisė pareikšti ieškinį nesuteikiama, jeigu administraciniame procese (pirmąja instancija) NVO panaikinamos šaliai suteikiamos teisės. Neturi teisės paduoti skundo Administraciniam Teismui arba Konstituciniam Teismui (išskyrus tam tikras PAV bylas).
Kiti juridiniai asmenys	Priimančioji savivaldybė ir kitos savivaldybės, kurioms daromas poveikis. Reikalauti, kad būtų laikomasi viešąjį interesą (kaip subjektinę teisę) atitinkančių teisės nuostatų.	Priimančiosios savivaldybės arba kitos savivaldybės, kurioms daromas poveikis, turi teisę paduoti skundą Administraciniam Teismui.
Ad hoc grupės	Piliečių grupės turi atitikti tam tikrus standartus: (žmonių kiekis, gyvenamoji vieta ir t. t.). Turi įrodyti, kad turi įstatyme nustatytą teisėtą interesą. Jei laiku nesiima veiksmų, grupė netenka šaliai suteikiamų teisių.	Teisė pareikšti ieškinį Administracinio Teismo arba Konstitucinio teismo procese yra garantuojama, kadangi šios grupės gali įrodyti turinčios subjektinę teisę.
Užsienio NVO	Tarptautinio pobūdžio projektai. Reikalaujama, kad Austrija būtų informavusi apie projektą valstybę, kurioje yra NVO registruota būstinė. Projektas ir galimi jo padariniai turi būti susiję su NVO veiklos sritimi (KP). (plg. Austrijos NVO teisė pareikšti ieškinį). Tikėtinos NVO suteikiamos šalies teisės jų gimtojoje šalyje.	KP. Viršuje: Austrijos NVO teisė pareikšti ieškinį.
Kiti [1]		
#_ftn1	Aplinkos ombudsmanas. Veikia siekdamas užtikrinti aplinkos įstatymų laikymąsi (formali šalis).	Turi teisę paduoti skundą Administraciniam Teismui.

(1) Aplinkos NVO turi teisę pareikšti ieškinį tik PAV, IPPC leidimų išdavimo ir aplinkos atkūrimo bylose (vok. Umweltsanierungsverfahren). PAV bylose jos turi teisę kreiptis į administracinį teismą. Poveikio aplinkai tikrinimo procese ir tuo atveju, jeigu institucija nusprendė, kad dėl projekto neturi būti atliekamas PAV, teisiškai pripažinta aplinkos organizacija turi teisę paduoti nepriklausomai aplinkos kolegijai paraišką dėl atitikties PAV įsipareigojimams peržiūros.

(2) Piliečių grupės turi teisę pareikšti ieškinį tik PAV bylose; kituose sektorių teisės aktuose nenumatyta, kad piliečių grupėms suteikiamos kokios nors šalių teisės.

(3) Austrijos teisinėje sistemoje nenumatyta galimybė pareikšti actio popularis.

(4) Bendrosios kompetencijos ombudsmenas turi teisę pareikšti ieškinį Konstituciniame Teisme vykstančiame procese, kuriame ginčijamos administracinės taisyklės (Konstitucinio įstatymo 139 ir 148e straipsniai).

(5) Aplinkos ombudsmenui teisė pareikšti ieškinį suteikiama:

Gamtos išsaugojimo bylose, kurias reglamentuoja regioniniai įstatymai (vok. Landesgesetze), ir

tam tikrose bylose, kurias reglamentuoja federalinis įstatymas (vok. Bundesgesetz) – PAV bylos, pagal Atliekų tvarkymo įstatymą nagrinėjamos bylos arba aplinkos atkūrimo bylos.

Jis turi teisę Administraciniame Teisme pareikšti ieškinį PAV ir atliekų tvarkymo klausimais.

(6) Privatūs prokurorai turi teisę pareikšti ieškinį baudžiamosiose arba administracinės baudos skyrimo bylose, jeigu tokia galimybė numatyta materialinės teisės įstatymuose.

(7) Vandentvarkos planavimo įstaiga turi teisę pareikšti ieškinį PAV procese. Ji užtikrina su vandentvarka susijusių interesų apsaugą (formali šalis). Jai suteikiamos šalies teisės negali būti panaikintos ir ji turi teisę paduoti apeliacinį skundą administraciniam teismui.

Iš esmės PAV ir IPPC taisyklės yra išimtinės, bent jau atsižvelgiant į NVO teisę pareikšti ieškinį. Bendrajame administracinio proceso įstatyme nustatyta bendra taisyklė, susijusi su teise pareikšti ieškinį. Šalies teisės priklauso nuo teisėtų interesų, susijusių su nagrinėjama byla. Minėti teisėti interesai arba subjektyvios teisės yra nurodytos sektorių įstatymuose. Aplinkosaugos bylose paprastai kaimynai turi teisę pareikšti ieškinį, tačiau sąvoka kaimynas atitinkamuose įstatymuose aiškinama nevienodai.

VIII. Teisinis atstovavimas

Advokatas veikia kaip gynėjas teismo bylose. Šiuo tikslu jos teikia teisinę konsultaciją ir atstovauja savo klientams teismo ar administraciniuose procesuose. Pasisamdyti advokatą galima bet kurioje teisme arba administracinėse institucijose nagrinėjamoje byloje. Baudžiamojoje byloje advokatas veikia kaip gynėjas. Regionų teismuose ir Aukščiausiąjame Teisme nagrinėjamos bylose advokato atstovavimas yra būtinas.

Teisinis atstovavimas nėra privalomas administracinėse aplinkosaugos bylose – Bendrajame administracinio proceso įstatyme tik nurodyta galimybė pasisamdyti teisinį atstovą (laisvai pasirenkamas atstovavimas).

Teisinis atstovavimas yra privalomas Administraciniame Teisme ir Konstituciniame Teisme nagrinėjant visas bylas.

Austrijos advokatūra teikia informaciją apie regionuose registruotus teisininkus ir jų veiklos sritis [2]. #_ftn2

Austrijoje advokatai paprastai specializuojasi tam tikrose teisės srityse, įskaitant visoje šalies teritorijoje veikiančias aplinkos teisės advokatų kontorą ir advokatus.

IX. Įrodymai

Administracinio proceso šalys gali prašyti, kad teisėjas atliktų patikrą vietoje, jos gali pateikti ekspertų išvadą arba prašyti paskirti vidaus ekspertą. Šalys taip pat gali teikti privačius arba viešus įrašus arba duoti parodymus.

Pagrindinis principas, kurio laikomasi įrodymų procese, yra laisvas įrodymų vertinimas (vok. freie Beweiswürdigung). Institucija arba teismas, vadovaudamiesi savo įsitikinimais, turi nuspręsti, ar faktinė aplinkybė turi būti laikoma įrodyta, ar ne. Todėl institucija arba teismas turi taikyti visuotinai pripažintus empirinius dėsnius (t. y. gamtos mokslų ar psichologijos ir kitokius). Iš esmės kiekviena pirmiau paminėtų įrodymų rūšis turi būti vertinama vienodai, atsižvelgiant į jų įrodomąją galią.

Vienintelė su įrodymais susijusi išimtis taikoma viešiesiems įrašams – tai reiškia, kad jų turinio tikslumas yra visiškai įrodytas.

Šalys pirmąją ir antrąją instanciją nagrinėjamos administracinės bylose gali pateikti naujus įrodymus. Jos turi teisę ne tik pateikti informaciją apie visus svarbius bylos aspektus, bet ir prašyti pateikti įrodymus (SEC. Bendrojo administracinio proceso įstatymo 43/4). Institucija turi teisę atmesti prašymą, jeigu mano, kad jis nėra susijęs su byla.

Pagrindinė įrodymų procese (nagrinėjant tiek aplinkosaugos, tiek bendro pobūdžio administracinę bylą) galiojanti taisyklė yra grindžiama valstybių pareiga nustatyti visas su tam tikra byla susijusias faktines aplinkybes (vok. Offizialmaxime). Taigi, institucija turi pareigą savo iniciatyva atlikti su įrodymais susijusius veiksmus. Šia taisykle taip pat turi vadovautis nepriklausomos specializuotos institucijos, kurios administraciniame procese veikia kaip teismai.

Įrodymų procesas bendrosios kompetencijos civiliniuose teismuose grindžiamas dispozicijos principu (vok. Dispositionsgrundsatz). Tai reiškia, kad iš esmės šalys turi pradėti ir sustabdyti įrodymų procesą arba pakeisti pradėtos bylos dalyką.

Ekspertų išvadomis leidžiama naudotis, jeigu jos byloje iš tikrųjų yra būtinos:

Taip yra tuo atveju, kai įstatyme reikalaujama, kad ekspertas pateiktų išvadą, arba

Jeigu, norint išspręsti sprendimui priimti reikalingus klausimus, institucija turi pasinaudoti specialiosiomis žiniomis, kurių neturi.

Jeigu eksperto išvada yra reikalinga sprendimui byloje priimti, tuomet institucija visų pirma turi kreiptis į oficialius ekspertus (priešingai nei privatūs ekspertai, kuriuos administracinės institucijos paskiria nuolat eiti pareigas).

Vadovaujantis laisvo įrodymų vertinimo principu, ekspertų išvada neturi privalomosios galios institucijoms. Institucija gali patikrinti išvados tikslumą, išsamumą ir baigtumą. Jeigu institucijai kyla abejonių dėl išvados kokybės, ji gali prašyti, kad išvadą tuo pačiu klausimu pateiktų kitas ekspertas.

Laikinosios apsaugos priemonės.

Nepriklausomai administracinei kolegijai paduotas apeliacinis skundas turi stabdomąjį poveikį, o Administraciniam Teismui paduotas skundas iš esmės neturi stabdomojo poveikio, išskyrus atvejus, kai aiškiai yra nurodyta kitaip.

Stabdomasis apeliacinio skundo poveikis panaikinamas, jeigu nedelsiant vykdant administracinį sprendimą bus:

patenkinami bylos šalies interesai arba

patenkinami viešieji interesai atsižvelgiant į neišvengiamą pavojų (SEC. 64 2 punktas. Bendrojo administracinio proceso įstatymas). Tačiau viešojo intereso buvimas nėra vienintelė priežastis, dėl kurios atsižvelgiama į neišvengiamo pavojaus riziką.

Siekdama priimti sprendimą dėl stabdomojo poveikio panaikinimo, institucija turi nustatyti interesų (apelianto teisinės apsaugos intereso ir viešojo arba privačiojo intereso) pusiausvyrą.

Paprastai pirmąją instanciją vykstančiame procese planuojamas projektas negali būti pradedamas įgyvendinti iki bus išduotas privalomas leidimas.

Užtikrinant stabdomąjį apeliacinių skundų poveikį administracinės procedūros (SEC. 64 Bendrojo administracinio proceso įstatymo) numatomos laikinos teisinės apsaugos galimybės. Be to, jeigu teismo byloje (įskaitant bylas nepriklausomoje administracinėje kolegijoje) Bendrijos teisė gali būti taikoma neteisingai, apeliacinio skundo stabdomojo poveikio panaikinti negalima. Specializuota institucija prirėikis turi taikyti laikinąsias apsaugos priemones, net ir tuo atveju, jeigu nacionaliniame įstatyme tokios priemonės nenumatytos.

Austrijos civilinėje teisėje nustatytos tik kelios nuostatos aplinkosaugos klausimais. Imisijos kontrolę, Sec. 364 ir 364a Austrijos civilinio kodekso (Allgemeines Bürgerliches Gesetzbuch, toliau – ABGB). Teisė pareikšti ieškinį suteikta kaimynams – taip apibrėžiami visi asmenys, gyvenantys teritorijoje, kuriai daromas žalingas poveikis arba kuriai poveikį daro koks objektas. Kaimynai turi teisę prašyti priimti nuolatinę apsaugos priemonę ir teisę į kompensaciją. Jeigu įrenginys eksploatuojamas turint administracinį leidimą, kaimynas turi prisitaikyti prie įrenginio daromo poveikio (vis dėlto jis turi teisę į kompensaciją). Papildomus apribojimus galima nustatyti tik tuo atveju, jeigu dėl įrenginio, kuriam išduotas leidimas, eksploatavimo sukeliama imisijų atsiranda rizika kaimynų gyvybei ar sveikatai.

Be to, preliminaros laikinosios apsaugos priemonės gali būti taikomos dėl veiksmų arba neveikimo civilinės imisijos kontrolės srityje, t. y. kai pareiškiamas ieškinyje dėl neveikimo ir būtina užtikrinti šiame ieškinyje pateikto reikalavimo apsaugą. Ieškovas, be kita ko, turi teisę byloje dėl imisijos kontrolės pareikšti ieškinį dėl turto valdymo teisės pažeidimo padarant žalą, kuriam būdingas itin trumpas nagrinėjimo terminas.

Ieškinyje dėl turto valdymo teisės pažeidimo padarant žalą:

Skundas turi būti paduodamas per 30 dienų nuo turto valdymo teisės pažeidimo padarant žalą dienos;

Nagrinėjant bylą bus aptariamai tik valdymo ir pažeidimo (pvz., neleistinos prieigos) klausimai;

Galutiniame sprendime nurodomas įsakymas arba draudimas ir prirėikus priimama nutartis dėl apsaugos priemonių;

Sprendimą galima vykdyti prieš jam įsigaliojant.

Imisijos kontrolės byloje kaimynas turi teisę prašyti nustatyti nuolatinę apsaugos priemonę ir teisę į kompensaciją. Reikalaujant taikyti apsaugos priemonę, būtina sąlyga yra ta, kad imisijos turi viršyti įprastą vietos lygį ir iš esmės pabloginti kaimyno galimybes naudotis savo turtu.

Išimtis narių SEC. Austrijos civilinio kodekso 364a, pagal kurią netaikoma jokia laikinoji apsaugos priemonė, jeigu trikdžius kelia įrenginys, kuriam leidimą išdavė administracinė institucija. Tokiu atveju kaimynas turi prisitaikyti prie įrenginio daromo poveikio (vis dėlto jis turi teisę į kompensaciją). Sąlyga, kad asmuo, norintis remtis. Civilinio kodekso 364a – kaimyninių šalių anksčiau vykusiame administraciniame procese dėl veiklos licencijos gamyklai arba įrenginiui.

Preliminarus draudimas nustatomas tik pateikus prašymą. Preliminarų draudimą gali nustatyti teismas, kuriame nagrinėjama pagrindinė byla. Preliminarium draudimui taikoma sąlyga, pagal kurią objekto, dėl kurio pradėta byla, esmei arba būklei kyla pavojus ir jis yra susijęs su priešiniiais įsipareigojimais.

Prašymas dėl preliminarus draudimo yra grindžiamas priemone, kuria siekiama išsaugoti faktinę objekto būklę, kad jam nebūtų pakenkta.

Byloje dėl laikinųjų apsaugos priemonių, kuri užbaigiama teismo sprendimu (nuolatinę apsaugos priemonė, vok. Unterlassungsurteil) apeliacinis skundas turi būti paduodamas regiono teismui.

Preliminarus draudimo byloje galima pasinaudoti dviem teisių gynimo priemonėmis, kurios neturi stabdomojo poveikio:

Teisės normų kolizija (vok. Widerspruch);

Atgręžtiniu reikalavimu (vok. Rekurs).

Byloje dėl turto valdymo teisės pažeidimo padarant žalą turi būti taikomas Civilinio proceso kodeksas. Apeliacinis skundas regiono teismui gali būti paduodamas per keturias savaites. Tolesnis apeliacinis skundas (trečiajia instancija) nėra galimas.

Kompetentingame regiono teisme galima ginčyti (apeliacinis skundas) pačią nuolatinę apsaugos priemonę.

XI. Dėl bylinėjimosi išlaidų

Administraciniame procese kiekvienas prašymas patenka į tam tikrą išlaidų kategoriją. Sąrašas yra pakankamai išsamus. Išlaidų kategorijos yra nurodomos Austrijos oficialių mokesčių reglamente (vok. Bundesverwaltungsabgabenverordnung). Šiame reglamente numatytos su aplinka susijusios išlaidų kategorijos, pvz.:

Vandens leidimai;

Pramoniniai ir komerciniai klausimai;

Elektros energija

Su garo katilais susiję klausimai;

Su geležinkeliais susiję klausimai.

Be to, Valstybinių rinkliavų įstatymas (vok. Gebührengesetz) taikomas administracinių įstaigų raštams ir oficialiems aktams, o administracinių įstaigų aktams, parengtiems viršijant įgaliojimus, taikomas Komisinių mokesčių reglamentas (vok. Kommissionsgebührenverordnung 2007).

Žyminiai mokesčiai civiliniame procese priklauso nuo bylos vertės. Toliau pateikiama keletas pavyzdžių iš Austrijos Teismo rinkliavų įstatymo (vok. Gerichtsgebührengesetz, GGG):

Bylos vertė	Žyminis mokestis	Žyminis mokestis apeliaciniame procese
		700 EUR 58 EUR 37 EUR
		7 000 EUR 285 EUR 518 EUR
700 EUR.	58 EUR.	37 EUR.
7,000 EUR.	285 EUR.	518 EUR.
70,000 EUR.	1,322 EUR	1,945 EUR.

SEC. Austrijos Teismo rinkliavų įstatymo (GGG) 32 straipsnis:

Apeliacinio skundo padavimo nepriklausomai aplinkos kolegijai žyminis mokestis – 14,30 EUR;

Apeliacinio skundo padavimo nepriklausomai administracinei kolegijai žyminis mokestis:

a) 14,30 EUR aplinkosaugos klausimais ir

b) 20 % administraciniame procese dėl baudos skyrimo, dydžio.

Apeliacinio skundo padavimo Administraciniam Teismui žyminis mokestis – 240,00 EUR;

Apeliacinio skundo padavimo Konstituciniam Teismui žyminis mokestis – 240,00 EUR.

Ekspertų mokesčiai yra labai įvairūs ir jie nustatomi kiekvienoje byloje.

Ekspertų mokesčius už didelės apimties įvairių sričių projektų (pvz., projektas, kuris įgyvendinamas 10 akrų plote, arba transporto infrastruktūros projektas, pagal kurį tiesiamas ne trumpesnis kaip 10 km ilgio kelias) vertinimą, kai neatliekamas tyrimas projekto įgyvendinimo vietoje, įvairiose srityse galima apibendrinti taip:

Oro tarša:

15.000 40.000 EURŲ.

Triukšmas:

20.000 50.000 – transporto projektams (EUR)

10.000 40.000 – kita (didelės apimties projektai)

Augalų, gyvūnų, buveinių:

25.000 50.000 – transporto projektams (EUR)

10.000 30.000 – – Kiti (didelės apimties projektai)

Paprastai advokato mokesčių dydžiai įtakos turi atitinkamos bylos trukmė ir sudėtingumas. Todėl toliau pateikiami apytiksliai įvertinimai nustatyti remiantis pavienėmis bylomis ir to negalima laikyti bendra taisykle.

a) vykdomos instancijos PAV procedūra:

Atlygis advokatams atsižvelgiant į pareiškimą, kuris yra ir dalyvauti žodiniame bylos nagrinėjime, buvo 2,500 EUR.

Antrosios instancijos teisme nepriklausoma aplinkos kolegija:

Pateikti apeliacinį skundą ir papildomus pareiškimus raštu, du rašytinius pranešimus – 4,130 EUR.

b) eia Pirmosios instancijos procedūros dėl nacionalinės kelių:

Siekiant užginčyti Reglamentą (5,400 EUR).

Administracinis teismo procesas:

Pateikti skundą antrosios instancijos sprendimu, – 5,000 EUR.

Išlaidos, susijusios su laikinųjų apsaugos priemonių civiliniame procese yra apskaičiuojamos pagal valstybės mokesčių nuostatas, Austrijos mokesčių įstatyme. Mokestis priklauso nuo bylos vertė:

Bylos vertė	Žyminis mokestis
700 EUR.	28 EUR.
7,000 EUR.	142,50 EUR
70,000 EUR.	661 EUR.

SEC. Austrijos Teismo rinkliavų įstatymo (GGG) 32 straipsnis:

Austrijos vykdymo aktu reikalaujama užtikrinimo dėl žalos atlyginimo, laikinųjų apsaugos priemonių taikymo procedūra (SEC. 390 Exekutionsordnung, EO)

Pateikti priešpriešinį įsipareigojimą atlyginti žalą tam tikromis aplinkybėmis per administracinės baudos skyrimo bylose įtariamajam.

Administracinių procedūrų (įskaitant PAV procedūros ir apeliaciniame procese prieš nepriklausoma aplinkos kolegija) Bendrajame administracinio proceso įstatyme įtvirtintos nuostatos, kuri padengia jų išlaidas. Iš esmės kiekviena šalis turi padengti savo išlaidas (pvz., ekspertų nuomones). Institucijos pinigų išlaidas (išlaidos, patirtos pagal specialią procedūrą, kuri peržengtų įprastus institucijos administracinės išlaidos, pavyzdžiui, mokesčiai už neoficialių ekspertų nuomones), tenka projekto pareiškėjas.

Taisyklės dėl išlaidų padengimo procedūras, Administraciniam Teismui arba Konstituciniam Teismui, vadinamuoju „pralaimėjęs moka“ principo:

Pralaimėjusioji šalis privalo padengti laimėjusios šalies išlaidas.

Prašymams suteikti informaciją apie aplinką yra atleidžiami nuo žyminio mokesčio atleidžiami nuo rinkliavų ir mokesčių (SEC. 16 m. Informacijos apie aplinką įstatymo, vok. Umweltinformationsgesetz, UIG ir SEC. 14 (23) 5 punktą 6 Eingaben tarifpost Valstybinių rinkliavų įstatymas (vok. Gebührengesetz)).

XII. Finansinės paramos priemonės

Civilinio proceso teisėje numatyta galimybė gauti teisinę pagalbą.

Administraciniame Teisme ir Konstituciniame Teisme nagrinėjamos bylos

Asmuo, kuris turi mažas pajamas ir kurio finansinė padėtis yra sunki, gali prašyti suteikti finansinę pagalbą. Suteikiant teisinę pagalbą, be kita ko, asmuo gali būti laikinai atleidžiamas nuo procesinių išlaidų. Suteikti teisinę pagalbą turi būti prašoma ne vėliau kaip skundo padavimo metu.

Administraciniame procese prašymo suteikti teisinę pagalbą iš esmės negalima pateikti.

PAV bylos

Siekiant, kad aplinkos ombudsmenai, nepaisant vis tiek galėtų dalyvauti PAV byloje arba ją iškelti didelių išlaidų (pvz., didelių piniginių išlaidų, Sec. 76 Bendrojo administracinio proceso įstatymo), jie aiškiai atleidžiami nuo pareigos padengti grynujų pinigų išlaidas (PAV įstatymo. 3 PAV įstatymas).

Austrijoje veikianti Alternatyvi žaliųjų asociacija piliečių grupėms remti (vok. BIV – Grün-Alternativer Verein zur Unterstützung von BürgerInnen-Initiativen)

teikia finansinę paramą aplinkosaugos bylose piliečių įgyvendinamoms iniciatyvoms. <http://www.gruene.at/index.php?id=69849>

ÖKOBÜRO yra vienintelė Austrijos aplinkos NVO ir viešąjį interesą ginanti aplinkos teisės organizacija, teikianti teises konsultacijas aplinkosaugos klausimais:

Aplinkosaugos advokatai gali teikti teises konsultacijas fiziniams asmenims, tačiau jie negali būti teisiniais atstovais aplinkosaugos bylose.

Sąlygų, reglamentuojančių teises konsultacijas, nėra, o tai reiškia, kad kiekvienas fizinis asmuo, taip pat NVO ir ombudsmenas gali gauti šias konsultacijas.

Aplinkos ombudsmenas teikia nemokamas konsultacijas aplinkosaugos klausimais, tačiau iš esmės jis veikia kaip institucija, kuri aplinkosaugos bylose prižiūri, kaip laikomasi objektyvios aplinkos teisės.

Nemokama (pro bono) teisinė pagalba garantuojama tik civilinėse ir baudžiamosiose bylose (vok. Verfahrenshilfe), taip pat Administraciniame Teisme ir Konstituciniame Teisme nagrinėjamos bylose. Tačiau teisinės pagalbos negalima prašyti suteikti aplinkosaugos klausimais.

Aplinkos ombudsmenas nagrinėja aplinkosaugos bylas atsižvelgdamas į tai, kaip jose laikomasi objektyvios aplinkos teisės.

XIII. Savalaikiškumas

Administracinės įstaigos turi pareigą priimti sprendimus dėl prašymų ir apeliacinių skundų be reikalo nedelsdamos ir sprendimą turi priimti ne vėliau kaip per šešis mėnesius nuo paraiškos arba apeliacinio skundo padavimo (KP). SEC. Bendrojo administracinio proceso įstatymo 73 ir SEC... 27 1 punktas.

Administracinio Teismo įstatymo; pažeidus pareigą priimti sprendimą gali būti reikalaujama žalos pagal Valdžios įstaigų atsakomybės įstatymą (vok. Amtshaftungsgesetz, AHG“). Tačiau terminai gali būti reguliuojama kitaip pagal atitinkamus sektorių teisės aktus.

Jeigu administracinė įstaiga per šešis mėnesius nepriėmė sprendimo, bylos šalis gali pateikti aukštesnės instancijos institucijai regresinį prašymą (vok. Devolutionsantrag). Tuomet ši institucija sprendimą turi priimti be reikalo nedelsdama ir ne vėliau kaip per šešių mėnesių terminą sprendimui priimti.

Jeigu šalis administraciniame byloje kreipėsi į aukščiausiąją administracinę instituciją (paduodama apeliacinį skundą arba regresinį prašymą) ir ši institucija nepriima sprendimo laiku, šalis turi teisę Administraciniam Teismui paduoti skundą už akių (vok. Säumnisbeschwerde). Administracinis Teismas tuomet nustato 3 mėnesių terminą, per kurį vėluojanti institucija turi priimti sprendimą. Pasibaigus šiam terminui kompetencija priimti sprendimą suteikiama Administraciniam Teismui.

Iš esmės pirmiau nurodyti terminai galioja bendro pobūdžio administraciniame bylose ir yra papildomo pobūdžio aplinkosaugos bylose (jeigu materialinės teisės įstatymai nesiskiria nuo Bendrojo administracinio proceso įstatymo):

Tam tikriems PAV procesams taikomas šiek tiek kitoks bendras principas, pagal kurį institucija sprendimą turi priimti per devynis mėnesius (PAV įstatymo. 7 /2 PAV įstatymas).

Terminas, per kurį turi būti užbaigiamas PAV procesas dėl nacionalinių greitkelių ir greitųjų geležinkelio linijų, yra dvylika mėnesių (PAV įstatymo. 24b/2 PAV įstatymas).

PAV tikrinimo procesas turi būti užbaigiamas per šešias savaites (PAV įstatymo. PAV įstatymas 3/7), o dėl nacionalinių greitkelių arba greitųjų geležinkelio linijų – per aštuonias savaites (PAV įstatymo. 24/5 PAV įstatymas).

PAV proceso šalys turi pareigą paduoti savo apeliacinius skundus per keturias savaites nuo administracinio sprendimo priėmimo.

Įprasta trukmė

2011 m. vidutinė įprasto PAV proceso trukmė buvo maždaug septyniolika mėnesių.

Pagal supaprastintą PAV procesą vidutinė trukmė buvo šiek tiek trumpesnė nei dešimt mėnesių.

Vidutinė PAV tikrinimo proceso trukmė buvo šiek tiek ilgesnė nei keturi mėnesiai.

Vidutinė proceso trukmė nepriklausomoje aplinkos kolegijoje buvo trumpesnė nei šeši mėnesiai.

Jei civiliniame procese teismas nepriima sprendimo per pagrįstą terminą, sprendimą vėluojančiam priimti teismui galima paduoti paraišką (vok.

Fristsetzungsantrag); gavęs tokią paraišką, šis teismas turi per keturias savaites priimti sprendimą arba imtis kitų pareiškėjo prašomų veiksmų. Jeigu teismas nesiima jokių veiksmų ir per šias keturias savaites, paraiška perduodama aukštesnės instancijos teismui, kuris nustato naują terminą, per kurį Pirmosios instancijos teismas turi priimti sprendimą byloje. Išskyrus šias dvi priemones, kuriomis galima priversti teismus priimti sprendimus, kitų sankcijų sprendimus vėluojantiems priimti teismams negalima skirti.

Iš esmės institucija sprendimą turi priimti be reikalo nevėluodama ir ne vėliau kaip per šešis mėnesius nuo bylos pradžios (SEC. 73 Bendrojo administracinio proceso įstatymas). Administraciniame procese regresinis prašymas ir skundas už akių Administraciniam Teismui yra vieninteliai dokumentai, kuriuose nustatomi administracinėms įstaigoms teisiškai privalomi terminai.

XIV. Kiti klausimai

Apeliacinį skundą galima paduoti tik po to, kai užbaigus procesą pirmojoje instancijoje buvo priimtas oficialus sprendimas.

ÖKOBÜRO teikia informaciją apie teisę kreiptis į teismus aplinkosaugos klausimais; šioje informacijoje pateikiama medžiaga apie teisę pareikšti ieškinį apeliacinio skundo teises administraciniame procese, paaiškinamos šalių teisės, PAV ir IPPC procesų procesinės sąlygos ir turinys. Be to, teikiama informacija apie atsakomybę už aplinką ir aplinką teikimo proceso tvarką, tam tikruose sektorių aplinkosaugos įstatymuose, kaip pateikti Europos piliečių iniciatyvų ir kt.; Be to, svarbios nuorodos, susijusios su aplinkos teise ir atitinkamų institucijų kontaktais, ÖKOBÜRO svetainėje pateikiamos:

<http://www.oekobuero.at/>

Be to, Federalinė aplinkos agentūra teikia informaciją apie teisę kreiptis į teismą:

<http://www.umweltbundesamt.at/umweltsituation/uvpsup/uvpoesterreich1/verfahrensablauf/beteiligung/>

Federalinė žemės ūkio, miškininkystės, aplinkos ir vandentvarkos ministerija teikia informaciją apie visuomenės dalyvavimą, informaciją apie aplinką, PAV ir Orhuso konvenciją; ši informacija pateikiama toliau nurodytose svetainėse:

<http://www.partizipation.at/>

http://www.lebensministerium.at/umwelt/betriebl_umweltschutz_uvp/kontrolle-info.html

http://www.lebensministerium.at/umwelt/betriebl_umweltschutz_uvp/uvp.html

http://www.lebensministerium.at/umwelt/eu-international/umweltpolitik_internat/aarhus-konvention.html

Austrijos teisinėje sistemoje numatyta, kad baudžiamosiose ir civilinėse bylose gali būti taikomi alternatyvūs ginčų sprendimo būdai arba tam tikros jų formos; tačiau administracinėse bylose ši ginčų sprendimo priemonė iš esmės nėra taikoma.

Viena sritis, kurioje alternatyviais ginčų sprendimo (AGS) būdais, yra poveikio aplinkai vertinimai prieinama (SEC. 16/2 UVP-G). AGS galima pasinaudoti per įprastą PAV procesą, tačiau juo negalima naudotis supaprastintame PAV procese.

Tarpininkavimas sprendžiant konfliktus, Austrijoje. Empirinis tyrimas apie praktinės patirties Austrijoje taikomo taikinimo aplinkosaugos srityje, paaiškėjo, kad sprendžiant aplinkosaugos klausimus taikinimo procedūros taikomos ir kad jos padeda pasiekti pakankamai gerų rezultatų. <http://www.oegut.at/de/>

Kaip jau minėta, Austrijos Poveikio aplinkai vertinimo įstatyme numatyta aiški galimybė nutraukti PAV procesą ir pradėti taikinimo procedūrą, jei to prašo projekto pareiškėjas (PAV įstatymo. 16/2 dalis)

XV. Yra užsienietis,

Austrijos Konstitucijoje įtvirtintas lygybės principas. Tai reiškia, kad teisėkūros institucija negali diskriminuoti piliečių (B-VG 7 straipsnis). Be to, Federaliniame konstituciniame įstatyme dėl rasinės diskriminacijos draudimo (vok. B.VG betreffend das Verbot rassischer Diskriminierung) draudžiama diskriminuoti užsieniečius. Draudžiama bet kokia diskriminacija vien dėl rasės, spalvos, kilmės arba priklausymo tautinei ar etninei grupei. Vykdomosios valdžios ir administracinės įstaigos privalo laikytis lygybės principo.

Panašiose bylose priimti nevienodi sprendimai yra pateisinami tik tuo atveju, jeigu jie yra faktiškai pagrįsti.

Administracinės įstaigos negali priimti sprendimų savavališkai.

Jos pažeidžia lygybės principą, jeigu savo sprendimą grindžia įstatymu, kuris prieštarauja B.VG dėl rasinės diskriminacijos.

Teismuose bylos nagrinėjamos vokiečių kalba. Jeigu bylos šalys arba liudytojai nekalba vokiečių kalba, bus samdomas vertėjas. Vertimo paslaugas teismų nagrinėjamosiose bylose užtikrina valstybė; vertimo paslaugas teikiantys vertėjai yra oficialiai akredituojami ir įrašomi į sąrašus. Vertimo išlaidas turi apmokėti atitinkama šalis, o galiausiai – bylą pralaimėjusi šalis (išskyrus atvejus, kai jai buvo suteikta teisinė pagalba).

XVI. Tarpvalstybinės bylos

Tarpvalstybinėse PAV bylose neigiamą poveikį patyrusios užsienio šalys turi būti informuojamos apie:

Siūlomą veiklą;

Tikėtiną tarpvalstybinį poveikį aplinkai;

sprendimų, kurie gali būti priimti PAV byloje, pobūdį.

Projekto pareiškėjas turi užtikrinti, kad būtų parengta PAV dokumentacija. Kompetentinga institucija turi pareigą nusiųsti šią informaciją neigiamą poveikį patyrusioms užsienio šalims.

PAV dokumentacijoje turi būti:

Pateikiamas projekto aprašymas;

Nurodomos pagrįstos alternatyvos;

Aprašomos faktinės aplinkos sąlygos projekto įgyvendinimo vietoje;

Išvardijamos rizikos mažinimo priemonės.

Pagal Konvenciją dėl poveikio aplinkai vertinimo tarpvalstybiniame kontekste (Espo konvencija) sąvoka „visuomenė“ – tai „vienas arba daugiau fizinių ar juridinių asmenų ir pagal nacionalinės teisės aktus ar praktiką jų asociacijos, organizacijos ar grupės. (KP). Str. 1/x Espo konvencija.“

Neigiamą poveikį patyrusios šalies NVO ir kaimynai turi teisę pareikšti ieškinį Austrijos PAV bylose, atsižvelgiant į tam tikras sąlygas, kurios taip pat taikomos Austrijos NVO ir kaimynams.

Neigiamą poveikį patyrusios šalies NVO turi teisę pareikšti ieškinį pagal SEC. 19/11, poveikio aplinkai vertinimo įstatyme, jeigu:

užsienio valstybė buvo informuota apie planuojamą veiklą;

dėl siūlomos veiklos poveikis gali būti daromas tai užsienio valstybės aplinkos daliai, kurią siekia apsaugoti NVO, ir

NVO galėtų dalyvauti PAV procese, jei projektas būtų įgyvendinamas šioje užsienio valstybėje.

Be to, užsienio kaimynams ir savivaldybėms (veikiančioms kaip kaimynai) garantuojama teisė pareikšti ieškinį pagal PAV įstatymo 19 straipsnio 1 dalies 1 punktą. 19/1/1, poveikio aplinkai vertinimo įstatyme.

Pirmiau nurodytoms šalims bus suteikiamos tokios pat šalies teisės kaip ir Austrijos NVO arba kaimynams.

Užsienio piliečių grupės neturi teisės pareikšti ieškinio tarpvalstybinėse PAV bylose, nes jos neatitinka nacionalinėms piliečių grupėms nustatytų kriterijų, t. y. užsienio fiziniai asmenys Austrijoje neturi teisės balsuoti.

Austrijos administracinėse bylose teisinė pagalba neteikiama.

Galimybės pasirinkti skirtingų šalių teismus nėra.

Paskutinis naujinimas: 14/09/2016

Tai teksto mašininis vertimas. Šio puslapio savininkas nepriima jokios atsakomybės dėl šio mašininio vertimo priemone išversto teksto kokybės.